

ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

ΕΓΓΕΡΤΗΡΙΟΝ

ТЕРПЕН - МОРФОН - БЭТОН

ΚΑΙ ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΤΑ ΠΟΛΥΤΙΜΩΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΣΑΣ, ΘΑ ΤΑ ΕΧΕΤΕ ΜΕ

150 δρχ. πού εἶνε ἡ ἐτησία συνδρομή

20 σελλίνια διὰ τὸ ἔξωτερικόν ἐν γένει

75 ἢ ἑξάμηνος, 40 ἢ τρίμηνος

6 δολλάρια διὰ τὴν Ἀμερικὴν καὶ Αὐστραλίαν

ΔΙΑΤΙΜΗΣΙΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

^cΗ τελευταία σελὶς τοῦ ἑξωφύλλου Δοχ. 2000, δίχρωμος 2500. – Ἡ δευτέρα καὶ τρίτη σελὶς Δοχ. 1000, δίχρωμος

1500.—Διαφημίσεις ἐντὸς τοῦ κειμένου καὶ ἐντὸς πλαισίου Δο. 500.

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Ἀποτελεῖ φαινόμενον ταχείας ἐξελίξεως εἰς ἓνα τῶν κυριωτέρων

Τραπεζικῶν Ὑργανισμῶν τῆς Χώρας.

Ὑπὸ τὴν Τραπεζικὴν καὶ οἰκονομολογικὴν ἰδιοφυῶν, πλουτισμένην καὶ ἀ-
 νυφωμένην καὶ ἀπὸ καλλιτεχνικᾶς καὶ ἀνθρωπιστικᾶς ροπᾶς, τοῦ Διοικητοῦ
 αὐτῆς κ. ΛΟΒΕΡΔΟΥ, δικαίως κατέκτησε καὶ κατικτᾶ τὴν ἐμπιστοσύνην
 τοῦ κοινου, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγάπην του, διὰ τὸ τόσον εὐεργετικὸν αὐτῆς «ΤΑ-
 ΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ» τὸ ὁποῖον σᾶς δίδει τόκον 4 ο)ο, ὅχι
 μόνον σᾶς δίδει τὰ χρήματά σας ὅταν θέλετε νὰ τὰ πάρετε, ἀλλὰ τὸ σπου-
 δαιότερον καὶ ἂν τυχὸν ἀρρωστήσετε σᾶς δίδει δωρεὰν ἀποζημίωσιν καὶ ἀ-
 κόμη ἂν σᾶς συμβῇ ἀνεπανόρθωτον ἀτύχημα, ΔΙΔΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ
 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ ΣΑΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΝ !

ΑΥΤΟ ΤΟ ΜΕΓΑ ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ ΜΟΝΟΝ ΣΤΗΝ

ΛΑΪΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ

ОД ТО ВРХТЕ

ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ

ΤΕΡΡΕΙ - ΜΟΡΦΟΝΕΙ - ΕΞΥΨΟΝΕΙ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ ΕΙΝΕ ΠΕΡΙΟΥΣΙΟΣ ΛΑΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ:

Β'.-ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ Κ. Α. ΒΟΥΤΕΤΑΚΗ

Τρεῖς φρονῶ εἶναι οἱ κυριωδέστεροι παράγοντες, πού συν-
τρέχουν εἰς τὴν διάπλασιν ἐκλεκτῶν λαῶν. Τὸ κλίμα, ἡ κατα-
γωγή καὶ ὁ συνολικὸς τρόπος τῆς ζωῆς τῶν Ἀπαράλλακτα δη-
λαθὲν ὅπως συμβαίνει καὶ εἰς ὅλην τὴν ἐνόργανον φύσιν. Ὅλοι
οἱ γεωργοὶ γνωρίζουν ἀπὸ τὴν πράξιν ὅτι διὰ τὴν γίνῃ ἕνα παρο-
ν—κριθάρη, σιτάρη κλπ.—καλὸ, πρέπει να εἶναι τὸ χωράφι πού
θὰ παρῇ καλὸ καὶ κατάλληλο, να εἶναι ὁ σπόρος ἐπίσης καλός,
καὶ νὰ γίνῃ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐπιμελημένη καὶ ὅπως πρέπει.

καὶ τὰ γινώσκοντες καὶ ἀκατακτάτως ἐπιμεληθῆμεν καὶ ὅπως πρέπει.
 Ἄς ἴδωμεν τώρα κατὰ πόσον οἱ τρεῖς οὗτοι παράγοντες,
 οἱ ἀναγκαῖοι καὶ ἀπαραίτητοι διὰ τὴν γίνῃ ἕνας λαὸς ἐκλεκτός,
 συντροφεύουν τὴν ἑλληνικὴν ζωὴν διὰ τὴν ἀναδειχθῆ τοιαύτη.

Ἡ Ἑλλάς κειμένη εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τῆς εὐκράτου ζώ-
νης, μεταξύ τῆς 37 καὶ 40 μοίρας Βορ. Πλ., ἀπέχει ἐξ ἴσου ἀπὸ
τὰ πυγκτικά καίματα τοῦ Ἰσημερινοῦ, καὶ ἀπὸ τὰ ναρκώδη ψύχη
τῶν ὑπερβορείων κλιμάτων.

Ἀποτελείται ἀπὸ πολλὰς νήσους καὶ περιβρέχεται παντα-
χόθεν ἀπὸ θαλάσσης. Ὅρειναι καὶ πετρώδεις ἄψ' ἑνός, καὶ ἀψ'
ἑτέρου μετὰ πεδία καὶ κοιλάδας εὐφορώτατας, τὰς ὁποίας ποτίζουν
ρὺακες, χεῖμαρροι καὶ ποταμοί. Αἱ μεταφορώσι καὶ τῆς μεταβολ-
ῆς δὲν εἶναι ὑπερβολικαί. Τὰ ὕδατα τῆς εἶναι διανύει. Ὁ ἀήρ
καθαρός καὶ ἡ γοῆσις θερμότης εἶναι πλεονεκτήματα τοῦ φύου.
Οἱ ἐπίγειοι ἄνθρωποι καθαρίζουν τὸν αἰθέρα διὰ τὰ λαμβάνειν τὸ
ὑπὲρλαμπρον κυανόν χρῶμα τοῦ ἐλληνικοῦ Οὐρανοῦ τῶν ὑπε-
ροχῶν τῆν μαγευτικότην.

Εἶνε λεπτοτέρα ἢ διάνοια τῶν Ἀσιανῶν, ἀλλὰ μαλακωτέ-
ρα ἢ φυσικὴ αὐτῶν κραῖσις.

Ἡ θερμότης τοῦ κλιματός των ἀποκαθιστᾷ χαίτων καὶ λυμένων τῶν ὀργανισμῶν αὐτῶν. Εἶναι εὐρωστότερα τὰ σώματα τῶν βορείων λαῶν, ἀλλ' ἡ ἀβλυτερά ἡ διάνοιά των. Ἡ δὲ Ἑλλάς κειμένη μεταξὺ τῶν δύο τούτων, προκίζει τὰ μὲν σώματα τῶν τέκνων τῆς με ἀντοχήν καὶ ἐλαστικότητα, τὴν διάνοιάν των με εὐστοφίαν, δξύτητα καὶ λεπτότητα, τὴν φαντασίαν των με δύναμιν ὑψηλὴν καὶ πασιστήν.

Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἠτύχησε νὰ κατοικήῃ χώραν, ἀπὸ τὰς ὀλιγίστας ἐκείνας ἐν τῷ κόσμῳ, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ Δημιουργὸς ἐ-
πεδαφίκευεν ἀφθονίαν καὶ πλουσιοπαρόχως τὰ ἀγαθὰ του.

Ἄρα ὑπὸ ἐποψὴν κλίματος, ἢ Ἑλλάς εἶνε ἐν τῇ κυριολεξίᾳ τῆς λέξεως προνομουῖχος χώρα ἐν τῇ δημιουργίᾳ.

Ο δευτέρως παραγων : ἡ κατάγωγη (ὁ σπόρος δηλαδή).
Εἶνε γνωστὸν ὅτι οἱ πρῶτοι κάταικοι τῆς Ἑλλάδος, οἱ Πε-
λαγοί, ἦσαν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἐξελιγμένους λαοῦς τῆς ἐποχῆς
ἐκείνης. Καὶ ἂν ἀκόμη ἤθελέ τις νὰ μὴ τοὺς δεχθῇ ὡς λαὸν ἁ-
νώτερον τῶν τότε λαῶν, οὐδένος ὥως ἦσαν καὶ κατώτεροι καὶ
κατὰ τὰς ψυχικάς καὶ πολεμικὰς ἀρετάς, καὶ κατὰ τὴν ὁργανι-
κὴν ἀριότητα καὶ εὐφροσύνην. Κατὰ δὲ τὴν ἐξεικτικὴν αὐτῶν
ἀναπαραγωγὴν, ἀνέμικθσαν μὲ λαοὺς ἐπίσης γενναίους, ἀνδρεί-
ους καὶ πολεμικοὺς, ὥς ἦσαν ὁ Μακεδονικὸς λαός, ὁ Ἀλβανι-
κὸς κλπ. Τὰ δὲ κατώτερα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἀνέμικεν μετ' αὐ-
τῶν ἡ διὰ μέσου τῶν αἰῶνων διασταύρωσις τῶν λαῶν, ἀπεροφ-
θίσαν καὶ ἀφωμοτίθησαν σὺν τῷ χρόνῳ καὶ ἀπὸ τῆς ἐπιδρα-
στικῆς δυνάμει τοῦ μεστοῦ καὶ εὐρόστου τοπικοῦ σπόρου καὶ
ἀπὸ τῆς ἀπαράμυλλου ἐπὶ ἡρεσείας τῆς ἐλληνικῆς ψυχῆς καὶ τοῦ
ἐλληνικοῦ κλίματος.

Ὁ τρίτος παράγων: Ὁ συνολικὸς τρόπος, καθ' ὃν ἔζησε ὁ Ἑλληνικὸς λαός.

Ἡ ἑξαετηρική και προνομίονχος θέσις τῆς Ἑλλάδος διήγει-
 ρέν, ὡς εἶναι γνωστόν, ἀνέκαθεν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων
 τὰς ὁρεῖς καὶ τὰς καταπληκτικὰς διαθεσεις τῶν πέριξ λαῶν. Εἶ-
 ναι γνωστοὶ οἱ γιγάντιοι ἀγῶνες, οὓς διεξήγαγε διὰ μέσον τῶν
 αἰῶνων τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος πρὸς ὑπερσπασίαν τῆς ὁρατίας τοῦ
 χώρου καὶ ὑποκρίτον μόνον ὁσάντις ὑπέκλυπτεν εἰς τοὺς ἀνθρω-
 πίνους καταρράκτας, οἱ ὅποιοι ἐπέπυτον κατ' αὐτοὺς ἀσυγκρά-
 τητοὶ, ἐξαπολυόμενοι ἀπὸ χώρας ἀπειροῦς πολυπληθεστέρας τῆς
 ἰδικῆς του. Ἦτο λοιπὸν ἀναγκασμένος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, ὡς

ἐκ τῆς γεωγραφικῆς θέσεώς του, νὰ καλλιεργῇ πάντοτε τὴν ἀνδρείαν, τὴν γενναϊότητα, τὴν σωματικὴν εὐρωστίαν καὶ ἀντοχήν, τὸ ψυχικὸν θάρρος, τὰς ὑψηλὰς ἀρετὰς τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ πατριωτικῆς θυσίας. Διέθρεβεν δηλαδὴ—κατὰ τὰς γενικὰς γραμμὰς του—ὁ βίος του εἰς μίαν διηγετὴ πρόπονησιν καὶ ἐνάσκησιν πάσης ἀρετῆς, ἡ ὁποία καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἱκανὸν νὰ ἀντιπαραταίῃ ἀποτελεσματικῶς κατὰ παντὸς κινδύνου, ὁποῖός, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του, δὲν ἐνέχει τὸν χαρακτῆρα τοῦ μοιραίου. Ἄν δὲ καὶ τὸ κλίμα, ὑπὸ τοῦ οποίου ἔζη, εἶχε τὸ σπέρμα ἐν μέρει τῆς μαλθακότητος, ἐν τοῦτοις ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς χώρας του, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, δὲν του ἐπέτρεπε νὰ ἐκδηλυνθῇ. Πλὴν μικροτάτων διαλειμμάτων, ἡ ζῶη του ἦτο ἓνα ὠραῖον καὶ ἀρμονικὸν σύνολον τῶν εὐγενεστέρων σπόρων.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἠναγκάσθῃς νὰ εἶναι πάντοτε ἐν ἐργηγόρῳ καὶ ἐπιφυλακῇ καὶ νὰ ζῇ ὑπὸ τὴν τραχύτητα τῆς πολεμικῆς ζωῆς ὧς ἐκ τῶν ἔσθων διαρκῶς κινδύνων, οὐχ' ἵππων ἡ ἐνότα λαζιομένην ἐν τῷ ὄργανισμῷ του ἡμερότης ἀπὸ τοῦ γλυκοῦ κλίμα τῆς χώρας του, ἦτο τοιαύτη ὥστε νὰ μετριάζεται ἡ ἐπίδρασις τῶν ὁποίων κατὰ φυσικὸν λόγον ἦσκουν ἐπ' αὐτοῦ αἱ τραχεῖα αὐτὰ ἀσχολεῖται του.

Τὸ μὲν μαλακὰ καὶ γλυκὺ λοιπὸν κλῆμα ἐμπόδιζεν ὅπως ἀ-
γάγαρχοι αὐτὰ τραχεῖα ἐνασχλήσειε, προσδώσουσιν εἰς τὴν
γενικωτέραν χαρακτὴρ τοῦ καίτοι βάνανου τόνον, κάποιαν
ἀγριώδη σκληρότητα, οἱ δὲ ἔξωθεν διαρκεῖς κίνδυνος ἠμποδοῦσαν
τὴν ἐκ τοῦ κλίματος ἀπειλουμένην ἐκδήλυσιν καὶ ἀπομαλθί-
κωσιν αὐτοῦ. Ὁ δὲ συγκαταριθμὸς οὗτος τῶν δύο ἐπιδιδράσεων
κλίματος καὶ στρατιωτικῆς ζωῆς, ἐπέφερεν εἰς τὴν ὁργανικὴν
ἐξέλιξιν τοῦ λαοῦ τὴν θαυμασιωτάτην ἰσοροπήσιν, ἣ ὅποια τοῖς
ἔθιμι μὲν τὴν ἰκανότητα νὰ ἐχρ' αἰμαίας πάντοτε ιὸς ἀπαιτου-
μένας δυνάμεις διὰ τὴν τελεσφόρον ὑπερασπίαν τῆς χώρας του
καὶ τῆς ἐλευθερίας του, ἀλλὰ καὶ τοῦ διετήρει συγχρόνως κα-
ταφρερότητα εἰς τὰ αισθημάτων του καὶ ἄβυστον τὴν θείαν ρο-
πὴν ἐν τῇ ψυχῇ του, διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν αὐτοβελ-
τίωσιν του, διὰ τὴν δοσεῖα ἀνήψωσιν του, διὰ τὴν στενωτέραν
τέλος προσεγγύειν αὐτὸς πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ θειοῦ—τὴν υπερ-
τάτην τοῦτέστιν τελειότητα—ἀνευ τῆς οποίας ροπῆς καὶ τῆς υπερ-
ᾤον μέγας καὶ ἀν' ἀβυσσὶ στρατιωτικῆς καὶ ὅπως ἄλλους ἐπι-
σημηνοῦς θριάμβους καὶ ἀν' καρδίᾳ, δὲν δύναται νὰ εἰπῇ οὐ
ἐπέτυχεν ναρθίδην εἰς τὴν ἀληθινὴν προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Οὔτε διαγωγὴ οὔτε ἀν' διαγωγὴν

Οὗτε διαγραφή οὐε να διαγραφῇ ἰσως τελειότερον καὶ βαθύτερα ψυχολογημένον πρόγραμμα δημοσίου βίου ἀπὸ ἐκείνου τὸ ὅποιον διετύπωσεν ὁ μεγάλος Περικλῆς εἰς τὰς ἀκολουθοῦσας γραμμὰς του:

Φιλοκαλοῦμεν γὰρ μετ' εὐτελείας
καὶ φιλοσοφοῦμεν ἅ· ἐν μαλακίᾳ

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἀρθροῦ τούτου, ποῦ ἐδημοσιεύθη
εἰς τὸ προηγουμένον φύλλον, ἔγιναν ἀβλεψαίαι τινὲς παῦ-
λώνων τελείως τὴν ἔννοιαν. Εἰς τὴν πρώτην στήλην λ.χ. καὶ
ἔγινε: Δὲν εἰμεθα ἐκλεκτότεροι... Εἰς τὴν δευτέραν στήλην
στίχος 10ος τῶ: ὅτι δὲν εἰμεθα οἱ ἐκλεκτοί... ἔγινε: ὅτι δὲν
εἰμεθα ἐκλεκτοί... Καὶ παρακάτω στήν ἴδια στήλη, στίχος
18ος τῶ: ὅχι μόνον εἰμεθα ἐκλεκτοί, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκλεκτοί...
ἔγινε: ὅχι μόνον εἰμεθα ἐκλεκτοί, ἀλλὰ καὶ ἐκλεκτοί... Κτ'
ἔτσι, εἰς τὰ δύο μέρη τοῦ παρώδηκε τῶ ἀρθρο «οἱ», ἐπαγω-
δηκε καὶ ἡ ἔννοια. Ψαύτως εἰς τὴν σελίδα 713 τοῦ ἰδίου
φύλλου, εἰς τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Καὶ ὁ ὅμως» ἀρθροῦ, στίχος
5ος τῶ: ὑποφροσύνῃ, ἔγινε ὁλοφροσύνῃ καὶ παραπά-
νω τῶ: ἀντίρροισιν ἔμινεν ἀντίφασιν. Πλὴν, ὡς εἶπε
συχωρεμένος στοιχειοθέτης καὶ διερωτής, ποῦ με τὴν ἀπρο-
σεκτοσύνην τοὺς ἔβγαλαν τὸν ἀρθρογράφον παραπαίοντα δι-
ανοητικῶς.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΙΕΡΟΣΥΛΟΣ

—Είπε σοβαρό; ρώτησε ο Ζυστέν τσιρώνοντας το γιατρό στο διπλανό δωμάτιο.

—Ο γέρος επιστήμων έκουσε το κεφάλι του.
—Ναι, ή περίπτωσις είχε σοβαρά. Ίδιως γιατί ο οργανισμός δεν είχε πολύ γερός. Πόσων χρονών είναι η μικρή;

—Δώδεκα.
—Είπε κόρη σας;

—Ναι, η μόνη που μου μένει στον κόσμο.

Μία αδελφή του έλεους βγήκε από το δωμάτιο της μικρής άρρωστης. Η άσπρη κολαριστή σκούφια της έφωτιζε μονομιάς το μελαγχολικό περιβάλλον.

—Πώς το έπαθε αυτό; ρώτησε πάλι ο γιατρός.

—Η αδελφή θά σάς πη, γιατί ήταν στο σχολείο...

—Εκρουλόγησε μία μέρα που έπαιζε με τις μικρές συμμαθήτριές της, είπε η αδελφή.

—Είπε πολύς καιρός από τότε;

—Κάπου όντω μέρες. Τό θυμάμαι γιατί ακριβώς την άλλη μέρα, την νύκτα έγινε η θάνατος των θησαυρών της εκκλησίας.

—Αλήθεια, ανεκαλύφθη ο κλέφτης και η λεία του;

—Όχι κύριε γιατρέ δεν ανεκαλύφθη τίποτε και είναι κρίμα.

Ο θησαυρός που ελάπη ητο μεγάλη αξίας. Τα εκκλησιαστικά σκεύη ήταν από καθαρό χρυσάφι στολισμένα με πολύτιμα πετράδια και αξίζουν πολλά εκατομμύρια!

Ο Ζυστέν έκαιε μια κίνηση.

—Μου φαίνεται ότι κουνήθηκε.

Επιτήρησαν όλοι άμεσα στην μισοανοιγμένη πόρτα.

Έπάνω στο μικρό ξύλινο κρεβάτι η κόρη κοιμόταν.

—Φτωχή μικρούλα, εψιθύρισε η αδελφή... Ήταν τόσο καλή τόσο φρόνιμη... Τον ερχόμενο μήνα επρόκειτο να κίμνη την πρώτη της μετάληψη.

Τα χαρακτηριστικά του Ζυστέν συνεσπάσθησαν, αλλά και μια φωνή δεν βγήκε από τα χείλη του.

Ευτυχώς! Θάρος φίλε μου! του είπε ο γιατρός. Θά ξαναέλθω το βράδυ όταν θά τελειώσω το γύρο μου.

—Θά έλθετε και σεις αδελφή; ρώτησε με ανησυχία ο δυστυχής.

—Βέβαια, θά φέρω μαζί μου και τον εφημέριο...

Τα βήματά τους έκαναν την ξύλινη σκάλα να τρέιξη και έπειτα η σιωπή περιέβαλλε την τρώγλη.

Μόνο η αγωνιώδης αναπνοή της μικρής έτοιμοθάνατης ακουγόταν μέσα στο γυμνό δωμάτιο.

Ο Ζυστέν άναψε ένα κερί και καθίσε κοντά στο κρεβάτι.

Ήταν αυτός τάχα ο αίτιος της αρρώστειας της κόρης του;

Η παρακάθως ζωή που την είχε υποχρεώσει να κάνει μετά τον θάνατον της μητέρας της, η αδιάκοπος εκείνες μετακινήσεις από πόλη σε πόλη, εις αναζήτησιν μιας εφημέριος εργασίας, ή σφαλές δεν μπορούσαν να βελτιώσουν την λεπτή ήδη κράσις;

Παρά την τρυφερότητά του, πολύ λίγο είχε φροντίσει για αυτήν, αφού πιά συχνά συλλογιότανε να πάη στην ταβέρνα να πιη, παρά να φέρη στην κόρη του φαί. Μερικές αγαθές ψυχές εφροντίζαν κάποτε γι' αυτήν, και από τότε, που είχαν ξεπέσει στην επαρχιακή αυτήν πόλη, έδω και δυο μήνες, η αδελφή του έλεους είχαν ενδιαφερθή για την εγκαταλελειμένη κόρη...

—Ήθελαν να την μορφώσουν, να την ανατρέξουν. Και τώρα...

—Ενας παροξυσμός βηχός συνεκλόνησε το αδύνατο κορμάκι. Δυό λαμπρά μάτια, που ο πυρετός τά έκαιε ακόμη μεγαλύτερα, ανοίχτηκαν σαν εκκλησία. Το βλέμμα πλανήθηκε για μια στιγμή στο δωμάτιο και έπειτα σταμάτησε επάνω στο βλέμμα του Ζυστέν.

Με ένα θλιβερό χαμόγελο η μικρή εψιθύρισε.

—Μπαμπά...

Αυτός έσκυψε επάνω στο προσκέφαλο.

—Πώς αισθάνεσαι;

—Είμαι καλλίτερα...

—Δεν πονείς πιά εκεί;... Και της έδειξε το στήθος της...

—Όχι, δεν πονεί πια...

—Θά γίνης γρήγορα καλά...

—Πιστεύεις; Πιστεύεις ότι θά μπορέσω να κάμω την πρώτη μου μετάληψη;

—Και βέβαια.

—Πές μου πώς θά είναι! Θά έχω άσπρα φορέματα; Θά υπάρχουν φωτά; λουλούδια;

—Φωτά, λουλούδια, φωτά μουσική!

Τότε, ξαναβρίσκοντας στο βάθος του ίδιου του εαυτού του σημειωμένες αναμνήσεις του παρελθόντος του, της παιδικής του

ήλικας, της παρουσίας ένα μεγαλοπρεπή πίνακα της ημέρας εκείνης που η μικρή την περιέμενε με τόση χαρά...

—Εξ' ενστίκτου παρ' όλη την απόστασιν και την ιδιαιτερίαν της ζωής του η παλιές λέξεις ξαναζοήσαν στα χείλη του. Εύρισκε τους πιο γλυκούς τόνους για να της προσφέρει η έκφρασις επιλάοντο μέσα στη φωνή του, μολονότι την είχε σπάσει το πλάκωμα...

Κερί άναβαν εκκλησιαστικά όργανα εσθόρπιζαν την υπέρτονη αρμονία τους, ενώ η μικρής άγνης κοπέλλες προχωρούσαν τραγουδώντας θρησκευτικούς ύμνους, ντυμένες στα όλολευκα...

—Κι' άλλα πές μου κι' άλλα... εψιθύρισε η κόρη, δεικνύοντάς της σταματόσες.

Και αυτός ανεκάλυπτε τότε νέες λεπτομέρειες για να της ζωγραφίση την τελετή και να συμπληρώση τον πίνακα που είχε συνθέσει. Ένας-ένας παρήλυναν οι παπάδες, με τα άμφιά τους τα παιδιά του χορού με τις κόκκινες χλαμίδες, οι διάκονοι ντυμένοι στα χρυσά, οι στρατιώτες με της επίσημες στολές τους...

...οι δεσπότες.

Η νύκτα του, που από τόσα χρόνια είχε μείνει κλειστή στα πράγματα αυτά άνοιγότανε τώρα ως εκ θαύματος για να δημισυγρήση μέσα στην τρώγλη εκείνη, το άπατηλό όραμα που είχε τούσε η μικρή έτοιμοθάνατη.

Χωρίς λέξει, σαν σε έκτασι αυτή παρακολούθησε το όνειρό του.

—Ναι, τά βλέπω, είπε τέλος. Τά βλέπω όλα αυτά τα φωτά, τα λουλούδια. Άκούω την ώρα μουσική...

—Όταν η αδελφή και ο εφημέριος έστηκαν μέσα στο δωμάτιο, εόρμηκαν τον γιατρό και τον Ζυστέν σιωπηλούς κοντά στο κρεβάτι.

Είχε νυχτώσει πιά έντελως.

—Αργά-αργά ο γιατρός άποτραβήχθηκε. Ο ρόλος του είχε τελειώσει.

—Η αδελφή άναψε ένα δεύτερο κερί...

—Χορεύεται ένας σταυρός είπε ο εφημέριος...

—Θά φθάση ίσως ο σταυρός του κομπολογιού μου, είπε η αδελφή...

Ο Ζυστέν, που δεν είχε πιά λέξει, άνασχηκώσε το κεφάλι του. Τα μάτια του ήταν πάντοτε στεγνά, αλλά μια ωχρότης, ίδια με της νεαρής εσχέταζε το μέτωπό του.

Το βλέμμα του έκαρφώθηκε επάνω εις την κόρη.

—Περιμένετε, είπε με βραχνή φωνή.

Σάν όπνοβάτης, με μηχανικές κινήσεις έπήλθε στο διπλανό δωμάτιο.

—Όταν ξαναγύρισε ο εφημέριος και η αδελφή είχαν άρχιση ήδη να προσεύχονται, ενώ ο γιατρός κρατώντας το κεφάλι του με της παλάμες του είχε βοηθήσθ σε συλλογή.

Σαφηνά μια συγκεντρωμένη αναφώνισις ακούστηκε, ενώ μια βαθειά κατάπληξις ζωγραφίστηκε στα πρόσωπα των παριστάμενων.

Ο Ζυστέν είχε τοποθετήσει επάνω στο στήθος της κόρης του έναν υπέροχο βουναρωμένο από φελίτις. Με το κεφάλι ψηλά σαν να παρεδίδετο ήδη επερίμενε άκίνητος.

Πρώτος ο εφημέριος διέκοψε την παραγή που κατείχε, ο λους, προσφέροντας τους λόγους της δέησης.

Κι' έπειτα, ξεπερνώντας το προσκέφαλο, όπου κοιμότανε για πάντα η μικρή κόρη, άπλωσε στον άέρα, επάνω από το κεφάλι του Ζυστέν, το αδύνατο σημείο της συγχώρησης.

ΑΝΤΟΥΑΝ ΔΕ ΚΟΥΡΣΟΝ

ΟΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΙ ΤΗΣ ΜΕΚΚΑΣ

Το προσκύνημα της Μέκκας από τους Άσιανούς ήρχισε πρό τινος και θά εξακολουθήση μέχρι των μέσων του Ίουνίου. Εις την Βομβάην εύρίσκονται ήδη 3000—4000 προσκυνηταί έτοιμοι προς άναχώρησιν. Οι εκ Βομβάης της Καράκ προσκυνηταί θά ανέλθουν έφέτος εις 20 χιλιάδας. Εις την ιεράν πόλιν του Μωάμεθ συγκεντρώνονται κατ' έτος πλέον των 100.000 προσώπων. Πολλάκις επισυμβαίνουν και έπιδημιαί αι οποίαι τους άποδεκατίζουν και είναι ζήτημα αν οι ήμίσεις επανέρχονται εις τά σάπια των.

ΕΚΔΑΪΚΕΥΜΕΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ

Η ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΑΣΤΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Τον άνθρωπον επί της μικροσκοπικής του Γης ανέκαθεν άπησχόλησε πρό πάντων το Σύμπαν, εις το όποιον ανήκει ο πλανήτης μας. Όθεν, κατώρθωσεν όχι μόνον να μετρήση τους όγκους και τας άποστάσεις άστέρων, αλλά και να μελετήση τας κινήσεις των, τας όποιας μόνον ένα όν, το όποιον θά έζη εκατοντάδες εκατομμυρίων έτών, θά ήδύνατο ίσως ν' άντιληφθῇ. Μεταξύ των άστέρων αυτών είναι και ο "Ήλιος. Σήμερον η έπιστήμη γνωρίζει ότι ο "Ήλιος περιστρέφεται περίξ ενός κέντρου άπειχοντος από του "Ήλιου περί τας 30—50 χιλιάδας έτη φώτος! Διά να κάμω ένα κύκλον περίξ του κεντρικού αυτού σημείου ο "Ήλιος χρειάζεται 250 εκατομμύρια έτη.

Εάν είναι αληθές ότι η ήλικία της Γης είναι 1500 εκατομμύρια έτη, θά έχη ήδη κάμει η Γη 5—6 γύρους περίξ του κεντρικού σημείου ακολουθούσα τον "Ήλιον. Άλλ' η ήλικία της ανθρωπότητας δεν υπερβαίνει τας 300 χιλιάδας έτών. Επομένως, άφ' ης ύπάρχει ο άνθρωπος, η Γη δεν έκαμει η μόνον το έν χιλιοστόν του πέμπτου η έκτου κύκλου της περίξ του κεντρικού σημείου. Εάν μάιστα λάβωμεν υπ' όψιν ότι ο άνθρωπος μόνον από της εποχής των Ελλήνων ήρχισε να μελετά τα ουράνια φαινόμενα με βάσεις αληθείς, φθάνομεν σ'ό συμπέρασμα ότι από της εποχής του πράγματι «σκεπτομένου ανθρώπου» η Γη δεν διήνυσεν επί του κύκλου αυτού η μόνον το έν εκατοστόν του χιλιοστού του!

Πώς λοιπόν ο άνθρωπος άντελήφθη την κίνησιν αυτήν του "Ήλιου;

Πρώτος ο Χέρσελ όταν πλέον οι άστρονόμοι έπέισθησαν ότι και οι άστέρες κινούνται και δεν είναι ακρωμένοι εις τον ουράνιον θόλον, όπως έλεγεν ο Πτολεμαίος, υπέθεσεν ότι και ο "Ήλιος ως άστήρ έχει ίδιαν κίνησιν. Μελετήσας και καθορίσας την κίνησιν (1785) δέκα τεσσάρων άστέρων, έφθασεν εις το συμπέρασμα ότι και ο "Ήλιος κινείται εις το διάστημα με ταχύτητα 20 χιλιομέτρων το δευτερόλεπτον. Κατά την γνώμην του Χέρσελ ο "Ήλιος κινείται προς μίαν διεύθυνσιν δισχιζών εις το άπειρον σημεία δια των όποιων δεν έπείσσερε πλέον.

Εν τω μεταξύ όμως η άστρονομία προοδεύει. Τελειοποιούνται τα τηλεσκόπια. Χρησιμοποιείται το φαματοσκόπιον και εισάγεται η άστρονομική φωτογραφία. Αι γνώσεις πλουτίζονται, οι όρίζοντες ευρύνονται. Κατά τας αρχάς του παρόντος αιώνος άρχίζουν οι άστρονόμοι να δικρίνουν την κίνησιν των άστέρων των άποτελούντων ολόκληρον το σύστημα του Γαλαξία. Άλλ' οι νόμοι της κινήσεως των δεν είναι ακόμη γνωστοί. Εχρειάζεται προηγουμένως μία άλλη κατάκτησις. Έπρεπε να γνωρίζωμεν το αληθές σχήμα του Γαλαξία. Διότι ήτο τότε καταφανές ότι ούτε το σχήμα του δίσκου, το όποιον του έδωσεν ο Χέρσελ, ούτε το σχήμα το έλλειψοειδές, το όποιον του έδωσεν ο Κάπτεϋν, ήτο το πραγματικόν. Μόνον όταν έξηκριβώθη από την μελέτην της κινήσεως των άστέρων ότι ο Γαλαξίας έχει σχήμα σπειροειδούς έλλειψοειδούς νεφλώματος—κατά την δευτέραν δεκαετηρίδα του αιώνος μας—καθορίσθη και η κίνησις των άστέρων του Γαλαξία και η του "Ήλιου μας.

Χωρίς να επεκταθώμεν εις θεωρίας, συνοψίζωμεν εκείνο το όποιον είναι σήμερον γνωστόν περί της κινήσεως των άστέρων του Γαλαξία.

Το σύνολον των άστέρων των άποτελούντων τον Γαλαξίαν κινείται περίξ ενός άξονος. Οι άστέρες οι εύριακόμενοι μικρότερον το κέντρον κινούνται βραδύτερον, όπως συμβαίνει και με τους πλανήτας του ήλιακού μας συστήματος. Ο χρόνος της περι τον "Ήλιον περιστροφής του Ουράνου, του Ποσειδώνος η του Πλούτanos είναι πολύ μεγαλύτερος του χρόνου της περιστροφής της Γης. Διά τοούτο και εις το κέντρον ο Γαλαξίας είναι πυκνότερος και εις τα άκρα αραιότερος.

Το κέντρον της περιστροφής των άστέρων του Γαλαξία εύρίσκεται εις το μέσον του φανταστικού άξονος. Είναι άστήρ; Άγνωστον. Όπωςδήποτε, εάν είναι άστήρ,

θά είναι άφαντάτως τεράστιος. Διότι οι μαθηματικοί υπολογισμοί άποδεικνύουν ότι η όλική μάζα των άστέρων τους όποιους συγκρατεί και άναγκάζει να περιφέρονται γύρω του είναι 250 δισεκατομμύρια φορές μεγαλειτέρα του όγκου του "Ήλιου.

Εκ του κέντρου αυτού της περιστροφής ο "Ήλιος απέχει 30—50 χιλιάδες έτη φώτος. Εις την άπόστασιν αυτήν ο "Ήλιος χρειάζεται 200—250 εκατομμύρια έτη δια να κάμη την περιστροφήν του. Επομένως ο "Ήλιος σύρων τους πλανήτας του διασχίζει το διάστημα με ταχύτητα 200—300 χιλιομέτρων το δευτερόλεπτον, άντι των 20 τα όποια εύρεν ο Χέρσελ.

Επί τη βάση των αριθμών αυτών φθάνομεν εις το άπλούστατον συμπέρασμα, το όποιον ανωτέρω ανέφεραμεν, ότι η Γη από της γεννήσεώς της δεν έκαμει ειμή πέντε η έξ γυρίξ. Όμοιος με τους χορευτάς εξ επαγγέλματος, θά αλλάξη άπλούστατα ντάμα, όταν εκείνη κάμη τον γύρον και κουρασθῇ. Όσον άφορά την δυστυχή ανθρωπότητα, είναι ζήτημα εάν θα συμπληρώσῃ τον ένα κύκλον, περίξ του όποιου μέχρι τουδε διήνυσεν το έν χιλιοστόν!

Ο αριθμός των όποιον δίδουν ως ταχύτητα κατά δευτερόλεπτον του ήλιακού μας συστήματος περίξ του κεντρικού σημείου του Γαλαξία, είναι ως είδομεν, δεκαπλάσιος εκείνου των όποιον έδωσεν ο Χέρσελ. Άλλ' αυτό δεν σημαίνει ότι ο μέγας εκείνος άστρονόμος έσφαλε. Η ταχύτις την όποιαν ώρισεν είναι η πραγματική, αλλά έν σχέσει προς τους πλησιέστερους άστέρας. Άλλά και οι άστέρες αυτοί κινούνται ακολουθούντες την τροχίαν των και μίαν ήμέραν, διότι η τροχία των είναι η μεγαλειτέρα η η μικροτέρα, θά απέχουν περισσότερον από τον "Ήλιον. Είναι συνεοσιπόροι, οι όποιοι προς στιγμήν συναντώνται εις τον δρόμον και έκαστος άναλόγως της ταχύτητος των ποδών του συνεχίζει τον δρόμον του, χωρίζοντος από τον άλλον τον όποιον ίσως να μη επανιδή.

Και τώρα γεννάται το ερώτημα: Ο Γαλαξίας είναι τουλάχιστον αυτός άκίνητος; Σήμερον εις το ερώτημα αυτό δεν είναι δυνατόν να δοθῇ ούδεμία άπάντησις ειμή η έξης: Δεν ύπάρχει λόγος να φαντασθώμεν ότι ενώ το πάν κινείται έν τη φύσει ο Γαλαξίας μένει άκίνητος. Σήμερον διέκριναν οι άστρονόμοι άλλα νεφελώματα εκτός των όριων του Γαλαξία κινούμενα. Είναι φαινόμενη η κίνησις των; Άγνωστον. Η πιθανότερα ύπόθεσις είναι, ως πιστεύεται, ότι και τα νεφελώματα αυτά περιλαμβάνονται εις ένα γενικώτερον σύστημα του Σύνπαντος, εις το όποιον ανήκει και ο Γαλαξίας μας.

ΕΛΛΗΝ ΘΕΡΑΠΕΥΕΙ ΤΗΝ ΦΑΛΑΓΚΑΝ

Εις το Παρίσι έγινε τελευταίως διεθνής έκθεσις των κομμωτών, εις την όπιαν έλαβον μέρος και οι έφευρέται διαφόρων σκευαστών προς θεραπείαν της τριχόπτωσης και της φαλάγκας.

Μεταξύ των τελευταίων τούτων διεκρίθη εις Έλλην ονόματι Άριστείδης Κρίδος έγκατεστημένος από έτών έν Αμερικῇ, ο όποιος δια της ακριδίνης του κατορθώνει όχι μόνον να προκαλέσῃ τριχοφυΐαν εις τους φαλακρούς, αλλά και να προσδώσῃ εις την φουμένην νέαν κόμην οσονδήποτε χρώμα προτιμῶ ο πελάτης.

Η Έλλανόδομος έπιτροπή της έκθέσεως απένειμεν όμοφώνως το πρώτον Βραβεΐον εις τον Έλληνα έφευρέτην.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΔΡΟΣΕΦΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. ΚΟΥΡΥΖΗΣ

ΕΔΡΑ - ΑΘΗΝΑΙ
ΜΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ
ΔΙΑΚΛΑΔΩΣΙΝ
ΜΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΥΡΟΣ
ΜΕ ΑΝΕΠΙΛΗΠΤΟΝ
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΝ ΤΩΝ
ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ

Ο ΠΕΛΟΡΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΒΡΑΧΟΣ
Ο ΑΚΛΟΝΗΤΟΣ ΑΠΟ ΠΑΣΑΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΝ ΘΥΕΛΛΑΝ
ΜΕ ΕΘΝΙΚΟΤΑΤΗΝ ΤΗΝ ΒΑΣΙΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ
ΕΙΣ ΟΝ, ΩΣ ΕΙΣ ΑΓΚΥΡΑΝ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΡΕΧΟΥΝ ΤΟ
ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΧΩΡΑ ΕΙΣ ΠΑΣΑΝ ΔΥΣΧΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΣΤΙΓΜΗΝ